

We zijn water

Carmien Michels

We zijn water

De Bezige Bij Antwerpen

*There are these two young fish swimming along,
and they happen to meet an older fish swimming
the other way, who nods at them and says:*

‘Morning, boys, how’s the water?’

*And the two young fish swim on for a bit,
and then eventually one of them looks over
at the other and goes: ‘What the hell is water?’*

— DAVID FOSTER WALLACE —

I. Elena

De buurvrouw trok haar voordeur dicht. Ze droeg een rode trui en een zwarte legging die strak om haar billen spande.

‘Dag meisjes’, zei ze terwijl ze ons voorbijjogde.

‘Hallo’, mompelden we.

We gingen door de achterdeur naar binnen. Er was nog niemand thuis. Op mijn kamer zette ik de verwarming en de radio aan. Margo reikte me een tijdschrift aan en ging op de vensterbank zitten. Ik legde me languit op bed.

Toen ik de ‘Welke kracht past bij jou?’-test aan het invullen was, hoorde ik mama thuiskomen. Enkele minuten later glipte de kat de kamer binnen en nestelde zich tegen me aan. Margo keek uit het raam.

‘Ze is echt een prachtvrouw’, zei ze.

‘Een prachtvrouw’, herhaalde ik terwijl ik een potje paarse nagellak uit mijn nachtkastje viste.

‘Ik zou haar weleens willen kussen’, zei Margo.

‘Echt?’

‘Gewoon om te proberen. Niet dat ik lesbisch ben’, zei ze vlug.

‘Dan wil ik ook eens’, zei ik terwijl ik met mijn pink begon.

‘Waar zou ze naar smaken?’

Ik moest er lang over nadenken.

‘Naar sinaasappels’, zei Margo.

‘Naar kokosnoot’, zei ik.

‘Hoe donker zouden haar tepels zijn?’

Ik ging overeind zitten. De kat kroop meteen op mijn schoot.

‘Zo donker als houtskool?’

‘Lichter. Eerder chocolade.’

‘We zullen het nooit weten.’

‘Als ze het oké zou vinden, zou ik er weleens aan willen zuigen.’

‘Waarom zou ze het oké vinden?’

‘Omdat ze lesbisch is.’

‘Daarom vindt ze ons nog niet oké’, zei ik.

‘Wel als we speciale dingen doen’, zei Margo.

‘Wat dan?’

‘Dat moeten we nog bedenken.’

Ze tekende met een glitterstift een hartje op haar hand.

‘Maar we kunnen wel al een datum vastleggen. Wanneer ben jij vrij?’

Ik liet mijn linkerhand wapperen om de nagellak te laten drogen. Met mijn rechterhand haalde ik mijn schoolagenda uit mijn boekentas. Er stond niets in gepland, maar daar had niemand zaken mee.

Ik zei: ‘Ik kan vrijdag tussen vier en zes.’

Margo nam een papier en schreef met glitterstift: *Beste Mevrouw.*

‘Wat is haar achternaam?’

‘Weet ik niet,’ zei ik, ‘zullen we gaan kijken?’

Ik duwde de kat van mijn schoot af. Toen we voorbij de keukendeur liepen, zei mijn moeder: ‘Niet te lang weg, Elena. Over een halfuur eten we. Tot morgen, Margo!’

De kat glipte mee naar buiten en verdween onder de heg. We liepen het pad van de voortuin af tot aan de brievenbus. Naast de onze stond de hare. Ze was hier nog maar pas komen wonen, op nummer zesenvoertig. Op het brievenbusklepje stond in sierlijke letters haar naam: Sue Firidolfi.

In het park gooide een oude vrouw brood naar de eenden.

‘Dat is die zottin’, fluisterde Margo.

‘Welke zottin?’

‘Ze heeft al haar kinderen vermoord.’

‘Waarom zit ze dan niet in de gevangenis?’

‘Is ze al uit. Dertig jaar in de cel gezeten.’

‘En haar man?’

‘Weet ik niet. Toen ze sliepen, heeft ze ze een voor een gewurgd. Sindsdien heeft ze nooit meer een woord gezegd.’

‘Weet je het zeker?’

‘Mijn oma heeft het me verteld.’

Het brood was op. De vrouw draaide zich om en kwam in gedachten verzonken onze richting uit.

‘Niet bewegen’, zei Margo. Ik verstijfde en keek naar de grond.

De vrouw passeerde zonder ons aan te kijken. We gingen op het bankje bij de vijver zitten. Margo haalde de brief weer tevoorschijn en schreef verder: *Beste Mevrouw Firidolfi*.

‘Wat nu?’ vroeg ze.

‘Schrijf: we komen vrijdag tussen vier en zes langs. Past dat voor u? Zo ja, hang vrijdagochtend een witte sjaal uit uw slaapkamerraam. Zo nee, hang vrijdagochtend een rode sjaal uit uw raam. Groetjes, Margo (nummer vier) en Elena (nummer vierenveertig).’

‘Een rode sjaal? Heeft ze die wel?’ vroeg Margo toen alles op het blad stond.

‘Die had ze gisteren nog om. En een witte sjaal heeft ze zeker.’

Woensdag maakten we een lijst van wat we allemaal zouden doen om haar te verwennen. Op donderdag keken we vanuit het slaapkamerraam hoe de wagen van mijn ouders uit het zicht verdween. Mijn broertje zwaaide vanaf de achterbank. Ik draaide met mijn ogen en schoof de gordijnen dicht. Nu konden we eindelijk enkele dingen uittesten.

‘Lekker of pijn?’ vroeg Margo.

‘Pijn’, zei ik. Op mijn rug had ze zeker vijftien wasknijpers geklemd.

‘Al vanaf het begin?’ vroeg ze.

‘Nee, maar wel vrij snel.’

Margo noteerde het op de instructielijst.

‘Wil je ze er misschien van afhalen?’ vroeg ik geïrriteerd. Toen ze ermee klaar was, trok ik mijn topje snel weer naar beneden.

Het eerste deel was achter de rug. Dat hadden we *uitwendig gebruik en vreemde materialen* gedoopt. In de doos van *uitwendig gebruik en vreemde materialen* staken we behoedzaam alle benodigdheden: een kam, oorstokjes, een verfborstel, elastiekjes, massageolie, lucifers, een snijmes, een pincet, een knijptang, een scheermesje, wc-papier, steunverband, een leeg diabetesspuitje, een handdoek, plastieken handschoenen en de wasknijpers. We deden er lang over, omdat we bang waren om aan het tweede deel te beginnen. Ik piekerde over welke spullen we nog zouden kunnen gebruiken.

‘Condoms?’ vroeg Margo.

‘Is dat nodig?’

‘Misschien heeft ze ziektes.’

‘Een condoom is toch niet voor vrouwen?’

Margo kreeg een kleur.

‘Misschien dan gewoon ontsmettingsmiddel’, zei Margo.

‘Ja’, zei ik.

Toen ik terugkwam van de badkamer, zei ze: ‘We zijn de muziek vergeten.’

‘Natuurlijk’, zei ik. Ik zette een muziekje op.

‘Te rustig’, zei Margo en zocht tussen haar eigen nummers. Haar handen trilden.

‘Als jij je tot op je slip uitkleedt, doe ik hetzelfde’, zei ik.

‘Oké’, zei ze.

Ik had mijn mooiste slip aan: zwart met fluogeel doodskopjes. Zij droeg een knalrode.

‘Raak mijn borsten aan’, zei ik.

‘Hoe?’ vroeg ze.

‘Gewoon. Zoals je bij Sue Firidolfi zou doen.’

Ze legde haar handen op mijn borsten en kneep er zachtjes in. Ik deed hetzelfde bij haar. Haar borsten waren groter dan de mijne en haar tepels stonden stijf. Toen begonnen we te zoenen. Haar hand gleed naar beneden. Ik trok mijn buik in en liet ook mijn hand verrekken.

Daarna deden we allerlei dingen die ik nooit aan iemand zou vertellen, ook niet aan mijn toekomstige man. Toen ze naar huis vertrok, zei ik tegen haar: ‘Laten we dat nooit meer doen.’

Margo dacht even na.

‘Oké’, zei ze.

Toen we de volgende ochtend het huis van Sue Firidolfi passeerden, keken we tegelijkertijd naar boven. Er hing een rode sjaal.

‘Gelukkig maar’, zei ik.

Margo zei niets.

I. Fabrizio

Ik heb veel geluk gehad in mijn leven. Van de tweeëndertig mannen in mijn ploeg was ik de enige overlevende toen de mijn gang instortte op 7 mei 1938. Er is tijdens de oorlog maar een van mijn kinderen gestorven. De jongste, Giulia. En na de oorlog heeft mijn vrouw me nog twee kinderen geschonken, Eliana en Marco.

Ik heb altijd hard gewerkt. Er waren monden te voeden. Zelfs toen ik met de lotto één miljoen frank won, ben ik blijven werken. Ik heb getwijfeld, maar ik dacht: als ik nu stop, is het definitief. En wat als het geld op is?

Ik heb altijd op lange termijn gedacht. Ik dank God daarvoor. Als ik op korte termijn had gedacht, dan leefde ik nu niet meer. Want dan was ik net als al mijn collega's elke keer dat we uit de mijn kwamen, gaan zuipen. Daarom heb ik alle instortingen en ontploffingen overleefd. Omdat mijn hersenen niet waren aangetast door de drank. Omdat ik elke keer voor ik ondergronds ging, tot God en de Heilige Barbara bad. Soms denk ik dat de anderen zijn gestraft en ik als enige ben beloond. Ik heb die gedachte nooit uitgesproken. Ook niet tegen mijn vrouw, moge ze rusten in vrede. Wat je uitsprekt, kan zich tegen je keren.

Dat heb ik ondervonden toen ik zestien jaar was. Op het dorpsplein speelden de oude mannen petanque. Ook mijn vader deed mee. Mijn vrienden en ik zaten in

de schaduw van de kerk en keken toe. Mijn vader vroeg of ik niet een keer in zijn plaats wilde gooien. Al mijn vrienden lachten. Ik kromp ineen en riep: 'Als ik de kans krijg, dan ben ik hier weg.'

Ik had een goede band met mijn vader. Hij was een rechtvaardige man. Maar zodra ik dat had geroepen, was het anders. Er wrong iets tussen ons, alsof ik de familie had verraden.

Op een dag deed het gerucht de ronde dat er veel geld te verdienen was in België. Dat ze sterke mannen zochten om in de mijnen te werken. Er werd ook gefluisterd dat de Belgische vrouwen zo mooi waren dat je vijf dagen niet meer kon praten als je ze had gezien.

Toen mijn vader erover hoorde, zei hij: 'Fabrizio, jij moet hier vertrekken.'

Ik protesteerde, maar hij zei: 'Ik heb altijd al geweten dat er een grotere toekomst voor jou klaarligt. Ga naar dat land waar zelfs Marco Polo sprakeloos van zou terugkeren.'

Het is goed om afscheid te nemen van je geboortedorp en elders een bestaan op te bouwen. Al mijn kinderen hebben gestudeerd en wonen nu ver van mij. De twee oudsten in Frankrijk, één in Nederland en één in Groot-Brittannië. Alleen de jongste, Marco, bleef in de buurt wonen, voor zijn Rwandese vriendin. Hij is gestorven in een verkeersaccident. Zij overleefde het, het kind in haar buik niet. Het gebeurt in een ogenblik. Je

knippert en je bent twee dierbaren kwijt, voor elk oog één.

Toen ik het vernam, heb ik mijn vuist opgestoken naar de hemel. Als U nog iemand komt halen, dan moet U mij nemen, heb ik Hem verzocht. Ik wil mijn kinderen niet een voor een begraven, daarvoor heb ik niet heel mijn leven hard gewerkt.

Waarom heeft God mij na al die jaren gestraft? Ik weet het niet. Als ik mijn leven overpeins, kan ik geen enkele zonde bedenken die zwaar genoeg doorweegt om er een zoon voor te moeten afgeven. Het enige waar ik weleens berouw over heb, is het kind dat ik in het voorportaal van de kerk heb gelegd.

Mijn vrouw was van goede komaf, maar ze was zwanger toen ik haar ontmoette. Geen man die nog met haar wilde trouwen, behalve ik. Ik zou haar hele leven voor haar zorgen, als zij beloofde het kind af te staan. Een huwelijk is een akkoord tussen man en vrouw. Ik kon onmogelijk de vader zijn van andermans kind. Ze kreeg een jongen. Ik weet niet wat er van hem is terechtgekomen. Achteraf bekeken denk ik nog steeds dat het goed is dat hij niet mijn oudste zoon werd. Ik zou hem nooit hetzelfde hebben kunnen behandelen als mijn echte kinderen.

Mijn vrouw stierf niet lang na Marco's dood. De dokter zei: kanker. Ik zeg: van verdriet. Ik zorgde ervoor dat ze op hetzelfde kerkhof als Marco werd begraven.

Toen mijn kinderen na de uitvaart weer naar hun huizen in het buitenland vertrokken, betreurde ik het wel dat geen van hen in de buurt woonde. Ik moest opeens het hele huishouden in mijn eentje zien te beredderen. Maar ik ben geen man die bij de pakken blijft neerzitten.

Ik verkocht ons huis en ging in de buurt van mijn overleden vrouw en zoon wonen. Mijn pensioen is niet groot, maar ik hoefde het niet meer met mijn vrouw te delen. Dat scheelt veel. Met het restant van het miljoen en de opbrengst van het huis erbij kon ik eigenlijk elke dag op restaurant gaan. Maar zo zit ik niet in elkaar. Wat als ik honderd jaar word, dacht ik toen. Dat heb ik goed gedacht, want ik lijk elke maand te verjaren.

Ik gunde het mezelf om één keer per jaar een week aan zee door te brengen. De rest van het jaar volgde ik cursussen. De allereerste uit noodzaak: om te leren koken. In het gezelschap van vrouwelijke leeftijdsgenoten herleefde ik. De dames giechelden bij elk grapje dat ik maakte. Ik weet niet of ze dit oude Italiaanse mannetje bekeken met medelijden of eerder met sympathie, maar ze gaven me steeds maaltijden voor de rest van de week mee. Terwijl ik toch juist naar de les ging om te leren koken voor mezelf. Toen de cursus afgelopen was, hebben ze me overtuigd om een cursus bloemschikken te volgen. Om de graven van mijn vrouw en zoon het hele jaar door te kunnen bedekken met schoonheid.

Daarna deed ik nog tal van cursussen. En zo ontmoette ik Marlène.

Mijn vrouw was toen twee jaar dood. Dat is lang als je elke nacht alleen moet slapen. Maar in de ogen van mijn kinderen waren de lakens nog warm op haar plek. Toen ze vijf jaar dood was, heb ik het hun uiteindelijk durven zeggen, en zelfs toen reageerde Valerio verbolgen: 'Je doet er niet bepaald lang over om mamma te vergeten.'

Er zijn mensen die goed alleen kunnen zijn. Die het leven naar waarde kunnen schatten zonder iemand aan hun zijde. Die het prettig vinden om zich het ene moment tussen de mensen te begeven en het volgende moment alleen te zijn. Zo iemand ben ik niet.

Ik weet zeker dat ik mijn eerste vrouw geen kwaad doe. Hoewel mijn lichaam me steeds minder toestaat, verzorg ik elke zondag haar graf en dat van onze zoon. Ik eer haar in de dood, maar in het leven moest ik verder.

Toen ik voelde dat ik mijn liefde voor Marlène geen halt meer kon toeroepen, heb ik niet gewacht tot de eerstvolgende zondag, maar ging ik nog diezelfde dag naar het graf van mijn vrouw om haar toestemming te vragen. Op het moment dat ik naar de hemel keek, brak de zon door de wolken, alsof ze van daarboven een knikje gaf.

Ik leef in vrede met God, met mijn doden en mezelf. Ik kan het niet beter hebben.

I. Maddy

Ik zal je vertellen waarom ik mijn man heb vermoord.

Ik had op de markt gerbera's gekocht. Ze waren aan de helft van de prijs.

Op de vensterbank had iemand een leeg flesje bier achtergelaten. Je krijgt er tien cent statiegeld voor, dus nam ik het mee naar binnen. Ik moest nog de was uit de machine halen, dus legde ik de gerbera's op tafel en zette het flesje ernaast.

Mijn man kwam thuis terwijl ik boven de was aan het ophangen was. Vroeger dan normaal. Hij zag het lege flesje en de bloemen en werd woest. Ik hoorde scherven vallen op de grond.

Ik ging naar beneden.

'Wat is er?' vroeg ik.

'Wie is je minnaar?' brieste hij.

Ik zei: 'Niemand.'

Hij herhaalde zijn vraag.

'Niemand', zei ik.

'Als jij vertelt wie jouw minnaar is,' zei hij, 'zal ik zeggen met hoeveel vrouwen ik het afgelopen jaar naar bed ben geweest.' Hij lachte.

Ik vroeg: 'Maak je een grapje?' Hij maakte wel vaker dergelijke grapjes.

Hij begon heel luid te lachen.

Ik beet mijn tanden op elkaar.

‘Vraag het’, zei hij.

‘Wat moet ik vragen?’ vroeg ik.

‘Vraag hoeveel vrouwen ik het afgelopen jaar heb genaaid.’

‘Ik wil het niet vragen’, zei ik.

‘Vraag het’, zei hij en hij greep me bij de arm.

Zijn gezicht was rood aangelopen, zijn neus zag zelfs paars. Zijn ogen lagen log in hun kassen. Om zijn mondhoeken stonden belletjes speeksel. Hij deed me denken aan een woeste stier. Hij is alles verloren wat ik ooit in hem zag, besepte ik, en voor het eerst in mijn leven voelde ik een diepe walging voor deze man.

‘Vraag het’, herhaalde hij terwijl hij me door elkaar schudde.

‘Hoeveel?’ kreeg ik over mijn lippen.

‘Vijf’, zei hij. Hij lachte weer.

Toen is er in mijn hersenen iets ontploft. Ik begon over heel mijn lichaam te trillen en rende naar de keuken. Uit de lade haalde ik een snijmes.

‘Wat ga je doen?’ grijnsde mijn man toen hij de keuken binnenkwam. ‘Me vermoorden?’

Voor hij nog maar een stap kon zetten, gooide ik het mes in zijn richting. Met een stevige worp, zoals je een pijltje naar een dartsbord gooit. Ik ben daar altijd goed in geweest, dat had hij moeten weten.

Het kwam in het putje tussen zijn sleutelbeenderen terecht. Het bloed spoot uit zijn hals. Hij wankelde

naar voren. In zijn bloeddoorlopen ogen was alleen maar verbazing te lezen. Even voelde ik het verlangen om hem op te vangen, de wonde af te binden en hem toe te fluisteren dat alles goed zou komen. Toen flitste door mijn hoofd: als hij me nu te pakken krijgt, is het met mij gedaan. Ik tastte in de lade achter me en vond nog een mes. Het trof een van zijn oogbollen. Hij zakte op de grond. Terwijl mijn man doodbloedde, belde ik de politie.

Iemand die zo trefzeker gooit, weet heel goed wat ze doet, was de redenering van de jury.

Ik had kunnen zeggen: 'Ik wilde niet dood, ik wilde leven. Begrijpt u dat? Dat ik de drang voelde om te blijven leven? Ik had de keuze. Ik had kunnen beslissen: het hoeft niet meer. Maar op dat moment was het sterker dan mezelf. Ik moest leven en hij moest dood.'

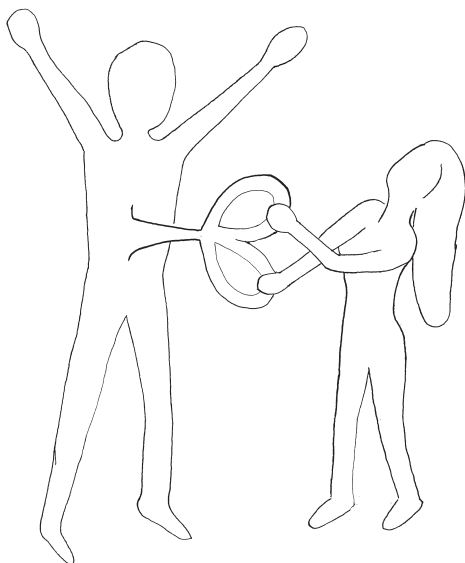
Maar tijdens het proces zei ik geen woord. Ik kreeg dertig jaar, waarvan ik een derde uitzat. Ook in de cel deed ik mijn mond niet open. Ik weet niet of het daardoor kwam, maar ze hebben mij altijd met rust gelaten. Ik was 'de stille' en verder niets. In het begin bezocht een dikke vrouw van het Katholiek Gezelschap voor Gevangenen me, maar al gauw gaf ze me op.

Woorden zijn alleen maar gemaakt om te kwetsen. Nu praat ik enkel nog telepathisch. Tegen de katten in de buurt. Tegen de eenden in het park. Tegen het graf van mijn ouders. Het leven is veel mooier zo.

II. Elena

Ik weet hoe mijn man zal zijn. Elke nacht droom ik over hem. Ik weet hoe hij eruitziet, hoe hij loopt, hoe hij praat, hoe hij zich voelt als hij met mensen praat, hoe hij woelt in zijn slaap als hij aan mij denkt. Soms word ik wakker met een beeld dat ik niet wil vergeten. Dat teken ik dan in mijn schriftje.

Ik weet dat ik het niet naar school had moeten meenemen. Meestal doe ik dat ook niet. Maar ik stond op met een heel mooi beeld en moest me haasten, want we begonnen met turnen, en ik wist dat ik het beeld kwijt zou zijn als ik het niet meteen in mijn boekje zou opnemen. Tijdens de wiskundeles tekende ik het en ik was trots op mezelf, want het was een mooi beeld. Dit was het:

En dit schreef ik erbij: *Ik wil een man die me overal kust als ik hem opwind.*

Na school ging ik met Els en Margo naar de kermis. Toen ik 's avonds mijn rugzak leegmaakte, merkte ik dat ik mijn schriftje niet meer had. Ik schreeuwde zo luid dat mijn ouders halsoverkop mijn kamer binnenstormden. Toen ik ze vertelde dat ik 'mijn dagboek' kwijt was, glimlachte mijn moeder vertederd, alsof ik een klein kind was dat voor het eerst ontdekte dat vlinders wegfladderen als je ze probeert te vangen. Mijn vader stelde voor om samen met mij bij de kermisattracties te zoeken, maar daar was het niet. De volgende dag vond ik het ook niet op school.

Nu wist ik wel dat ik zonder het schriftje kon om de ware te vinden, maar het leek alsof er iemand belangrijk was doodgegaan door een blikseminslag en ik nooit meer zou kunnen genieten van het onweer.

Gelukkig had ik mijn adres en gsm-nummer vooraan in het schriftje genoteerd.

Ik trok net mijn pyjama aan toen ik een bericht kreeg van een onbekend nummer.

'Ik vond je schriftje.'

En meteen daarna: 'Ik ben hem, jouw man.'

Ik wist niet wat ik erop moest antwoorden. Maar al snel volgde: 'Ik wil je schriftje graag teruggeven, maar ik weet niet of het een goed idee is om je nu al te ontmoeten.'

Ik wachtte op nog een bericht, maar dat kwam niet. Toen mijn duim begon te bloeden van het nagelbijten, ging ik naar de badkamer. Ik keek in de spiegel, maar zag mezelf niet.

Ik zag een vrouw, de vrouw die ik zou kunnen zijn als ik meer lef had.

Ik keek weg en toen ik weer keek, zag ik een meisje met te veel pukkels op het voorhoofd, ogen die rood en gezwollen waren van het ontschminken en een mond die tot een bitter streepje was vertrokken.

Toen ik mijn ogen sloot en ze even later opnieuw opende, was de vrouw er weer. Het was een prachtvrouw. Ze had ondoorgrondelijk donkere ogen, pikzwart haar en een neuspiercing. Haar lippen fluisterden iets.

Ik bracht mijn gezicht dicht bij de spiegel tot ik hoorde wat ze zei: 'Durf.'

Het zijn maar enkele passen van de badkamerdeur naar mijn slaapkamer, maar ik nam ze als een diva op de rode loper.

'Woensdag, één uur, het bankje bij de vijver van het Nachtegalenpark', stuurde ik naar mijn man.

De volgende vijf uren staarde ik naar het plafond, bedolf me onder de lakens, woelde ze van het bed en viel pas in slaap toen het al licht werd. Toen mijn moeder me de volgende ochtend wakker schudde, kreeg ik mijn ogen maar niet open.

‘Ben je ziek?’ vroeg ze terwijl ze haar hand op mijn voorhoofd legde.

Ik kreunde.

‘Blijf maar thuis’, zei ze. ‘En niet de hele dag voor de televisie hangen!’

I. Clara

Fuck de denkers. Je moet dingen doen. Lopen, lachen, vechten en bewonderen. Ramses Shaffy was een fucking genius. Ten onder gegaan aan de alcohol, er weer bovenop gekomen, gestorven aan slokdarmkanker. Van de alcohol en de saffen? Maakt het uit? Als je niet durft te leven uit angst om dood te gaan, waar ben je dan mee bezig? Je moet je angsten aan de kant schuiven.

Heel mijn jeugd ben ik bang geweest. Allemaal angsten die me door mijn ouders zijn ingelepeld. Angst voor een ongeval, voor de dood, voor verkrachters, voor vreemdelingen, voor het nieuwe, voor achterklap, voor afwijzing. En daar kwam ook nog eens het katholieke schuldgevoel bij. Maar het zat niet in mij om als een muis in een holletje te kruipen. Thuis hield ik me rustig, maar daarbuiten gleed ik steeds vaker van de sporen af.

Op de dijk van paaltje naar paaltje springen. Een salto op een reusachtige trampoline. Over een hek klauteren. Een brandladder van een verlaten gebouw beklimmen. Vallen en sterven. Of je een weg banen door de lucht. Iedere keer staken al mijn angsten de kop op. Maar de adrenaline overwon. Elke belevenis was een opstap naar meer.

Als er me in het begin iets overkwam, een schaafwonde of een gescheurde broek, voelde ik me schuldig.

Maar als de straf steeds dezelfde is, een teleurgestelde zucht van vader, een jammerende moeder, geen zakgeld en huisarrest voor een week, voor alle gradaties van zonden, dan gaat schuldgevoel snel slijten.

Op een ochtend was ik vergeten mijn fiets op slot te doen. Ik vergat het nooit, controleerde het elke morgen nauwgezet. Maar die dag was het sportdag. Ik had er weken van tevoren al naar uitgekeken. 's Avonds stond mijn fiets natuurlijk niet meer in de stalling. Ik kwam een uur te laat thuis, omdat ik al die tijd had gepiekerd over welk excuus ik kon gebruiken. Vergeten bij een vriendinnetje of nog met een lekke band op school. Maar dan zou ik de dagen erna met de gebakken peren zitten. Toen heb ik besloten om gewoon te zeggen waar het op stond. Geen gedoe.

Mijn ouders reageerden anders dan anders. Geen teleurgestelde zucht, geen gejammer, enkel verwijten. Dat ik roekeloos was, onverantwoordelijk, dat er met mij niets aan te vangen viel. Ik zou een maand lang geen zakgeld krijgen. Ik was aan het sparen voor mijn eerste fototoestel.

Op mijn kamer gooide ik me op bed en sloeg met mijn vuisten op het kussen. Toen het snikken wegstierf, ging ik in kleermakershouding zitten. Dan ben ik maar roekeloos en onverantwoordelijk, schoot het door mijn hoofd. Ik opende het raam, zwaaide mijn benen over de vensterbank. Als ik het wil, kan ik van hier tot op de

composthoop springen, dacht ik. Toen zag ik iets wat me met stomheid sloeg. Mijn fiets, op zijn vaste plaats in de tuin. Ik stormde de trap af.

‘Mijn fiets! Mijn fiets!’ was al wat ik kon roepen. Ik begreep er niets van.

Mijn vader had hem zonder het slot erop aangetroffen bij de school en meegenomen. Zodat hij niet gestolen zou worden, zei hij. Maar dat veranderde niets aan mijn roekeloosheid, en dus ook niet aan mijn straf. Ik kon van woede niet spreken. Hij had het natuurlijk gedaan om mij slecht te doen voelen. Die dag is de eerste steen van de muur tussen mij en mijn ouders gelegd. De enige muur waar ik niet over spring.

Als ik nu door de stad wandel, kan ik niet anders dan alle mogelijke verhogingen uitproberen, van randen rond jonge bomen tot banken in het park. Misschien komt het door mijn kleine gestalte dat ik de behoefte heb om boven anderen uit te torenen. The sky is the limit, zeggen ze. Ik ga die grens ooit bereiken.

Met jongens uit het gemeenschapshuis doe ik aan free running. De groep is al stevig uitgedund. Als ik iedereen achter mij heb gelaten, trek ik naar New York. Van wolkenkrabber naar wolkenkrabber springen, zalig.

Behalve de hemel heb ik geen grenzen. Niets dat me hier houdt. Geen familie, geen vrienden, ik heb niemand nodig. Het is altijd zo geweest. Ik ben een nomade. Een vliegende nomade.

Ook Sue heb ik niet nodig. Ik weet nog niet wat ik met haar zal aanvangen. Of ik het dan gewoon gedaan maak. Of we een losse relatie op afstand zullen hebben. Zij heeft mij ook niet nodig. En daarom is ze zo fucking perfect.

Een jaar lang was ze een figurant in mijn leven. Ik jog elke dag, steeds een iets andere route, een variatie op een thema. Af en toe kruisten we elkaar. Het begon met oogcontact, een blik van bevestiging, een hoofdknik, een groet, een vraag, een vaag gesprek. Maar samen lopen deden we niet. Zij had haar richting, ik de mijne.

Op een avond kwam ze de Pompadour binnen. Niet in haar bezwete joggingpak, maar in een diep uitgesneden jurk. Ze was zot mooi. De hele atmosfeer veranderde. Zoals de hemel net voor een onweer opeens grijs wordt en er van die kleine beestjes uit de lucht vallen. Ik scharrelde wel vaker iemand op in de Pompadour, maar wij zaten meteen op een hoger level.

II. Fabrizio

Vandaag ben ik negentig jaar geworden. God heeft mij een verloren kleindochter cadeau gedaan.

We waren van plan om vanavond op restaurant te gaan. Marlène stond erop dat ik me een nieuw kostuum aanschafte.

‘Waarom zouden we daar ons geld aan geven?’ zei ik. ‘Over een week ben ik misschien dood.’

‘Juist daarom,’ zei ze, ‘geniet van je laatste dagen.’

‘De kleinkinderen gaan aan het geld meer plezier hebben dan ik,’ zei ik.

‘Je kunt beter nu een goed kostuum kopen dan dat zij er een moeten kopen voor in je kist.’

Daar had ik geen repliek op. Dus gingen we naar de kostuumwinkel. Tot voor kort gingen we bij Dubois, maar Marlène had van een vriendin gehoord dat de eigenaar aan de drank zat.

‘We gaan er toch altijd,’ zei ik.

‘Nu niet meer,’ zei Marlène.

‘Misschien had ze het over een andere winkel.’

‘Ze had het over Dubois. Ze heeft het geroken aan zijn adem.’

‘Dat kan iedereen toch een keertje overkomen. Misschien waren het pralines met veel likeur erin.’

‘En een andere keer heeft hij gegromd naar haar hond.’

‘Dat zou ik ook eens willen doen,’ zei ik lachend.

‘Waag het niet’, zei ze. ‘We gaan naar Incanto.’

Alleen de naam al stond me tegen. Ze misbruiken te vaak Italiaanse woorden om klanten te doen verlangen naar vakantie, een zuiderse zon en zicht op zee om zo de kooplust aan te wakkeren. Daar gaan ze dit mannetje niet mee vangen.

Marlène koos voor mij een donkerpaars kostuum uit, een sober wit hemd, een lichtpaars hemd met geborduurd bloemenmotief, een das met hetzelfde bloemenmotief en bijbehorende manchetknopen.

‘Twee hemden hoeft toch niet’, fluisterde ik haar toe.

‘Ik wil niet dat de mensen denken dat je maar één hemd hebt’, zei ze.

‘Ik heb er thuis toch nog genoeg?’

‘Van toen je vrouw nog leefde. Doe me een plezier en laat me deze hemden voor je kopen’, zei ze.

De vrouw achter de kassa stak de kledij in een papieren zak. Ze had een decolleté waar een heel bataljon in kon verdwalen. Een lok van haar geblondeerde haar kroop tussen de gleuf en stak af tegen het zonnebankbruine vel. Ik knipperde met mijn ogen. Jammer van het gezicht. Een dikke wipneus en kleine ogen.

‘Wilt u een klantenkaartje?’ vroeg ze.

‘Nee, dat hoeft niet’, zei ik vlug.

‘Graag’, zei Marlène.

‘Op welke naam, alstublieft?’ vroeg de vrouw terwijl ze naar het toetsenbord keek.

‘Fabrizio Firidolfi’, zei Marlène.

De vrouw keek op.

‘Firidolfi?’ vroeg ze verbaasd. ‘Zo heet onze bazin ook.’

‘Hoe heet ze?’ vroeg Marlène. ‘Misschien is het familie, Fabrizio!’

‘Ik ben oud,’ zei ik, ‘maar niet seniel. Ik ken al mijn verwanten.’

‘Sue Firidolfi’, zei de vrouw terwijl ze op haar horloge keek. ‘Ze kan elk moment terugkomen, want haar middagpauze is bijna voorbij.’

De vrouw overhandigde ons het klantenkaartje en de aankopen. Marlène begon opeens over wat ze had gehoord over Dubois. Ik verdacht haar ervan dat ze het deed om tijd te winnen.

Langzaam schuifelde ik naar de deur, maar Marlène nam mijn hand vast en hield me tegen. Ik zuchtte diep om mijn ongenoegen te laten merken. In dergelijke praatjes had ik echt geen zin op mijn verjaardag.

Op dat moment rinkelde het belletje van de winkel-deur. Ik draaide me om en keek in de donkere ogen van mijn kleindochter.

I. Max

Papa zei dat een poes jonkies geworpen had in onze tuin.

‘Wat vindt Domingo daarvan?’ vroeg ik hem.

‘Hij laat haar toe, dus zijn het misschien wel zijn jonkies’, zei hij.

‘Doe je regenjas aan’, zei mama toen ik de tuindeur wilde openen. Dus deed ik mijn gele regenjas aan.

‘En je sandalen uit. Trek maar laarzen aan.’

Ik haalde een paar bruine sokken uit de wasmand en trok mijn laarzen aan. Nu kon ik naar buiten.

‘Hier, neem een schaalte kattenbrokjes mee’, zei mama.

Zo liep ik naar de beuk. Het regende hard. Op mijn jas deed het: pok pok pok. Mijn laarzen bleven af en toe plakken in het gras. Naast de beuk waren er struiken. Ik bukte me en zette het schaalte neer. Daar lag ze.

Het was een mooie, zwarte kat.

‘Je mag haar niet strelen, want dan krabt ze’, had papa me gezegd. ‘En de kleintjes mag je zeker niet aanraken.’

Dus keek ik alleen maar. Ik telde de kleintjes. Ze lagen op een hoopje tegen de buik van de moeder aan. Zes. Allemaal op en onder elkaar, alsof ze met lijm aan elkaar waren geplakt. Ze sliepen.

De moeder keek me aan. Ik zag het licht van de grijze lucht in haar ogen blinken. Ze loerde naar me, alsof ik

haar pijn wilde doen. Papa had gelijk. Ze kon elk moment krabben.

Toen hoorde ik haar snikken. Kunnen katten snikken? Ik bracht mijn hoofd iets dichterbij haar snuit. Ze klauwde. Het snikken kwam niet van haar. Ik keek om me heen. Ik zag niemand. Ik sloot mijn ogen en luisterde waar het snikken vandaan kwam. Het klonk van achter de beuk. Daar was de tuin van de buurvrouw. Ik kroop door de struiken heen en daar was ze. De bruine buurvrouw.

Ze zat op de grond en leunde met haar rug tegen de beuk. Ze keek me aan, maar zei niets.

Ik begreep het. Soms ben ik ook heel triest en weet ik niet waarom. Dan huil ik en vraagt mama: 'Waarom huil je?'

Maar dan weet ik het niet. Op die momenten zwijg ik liever.

Ik ging naast haar zitten en leunde met mijn rug tegen de beuk. Ze sloeg haar arm om me heen. Uit haar oksel kwam zo veel warmte dat ik me afvroeg of het liefde was. Ik keek omhoog. Op mijn gezicht vielen de druppels uit de hemel. Ik sloot mijn ogen. Ik hoorde haar snikken en voelde de druppels. Ze waren warm.

II. Clara

Sinds ik thuis weg ben, heb ik geen contact meer met mijn familie. Alleen met mijn grootvader. Ik ging als kind bijna elke dag bij hem op bezoek. We scheelden zestig jaar, maar we hadden dezelfde ziel. Niet te veel denken, doen. Hij leerde me buiten de lijntjes te kleuren.

Ze hebben het me niet laten weten toen hij stierf. Geen telefoontje, geen bidprentje, niets. Ik vraag me af of ik op de rouwbrief sta vermeld. En of ze een kruisje achter mijn naam hebben geplaatst, aangezien ze me fucking doodzwijgen.

Als ik te druk deed, stuurde mijn moeder me naar mijn grootvader. Tien minuten stevig doorfietsen en via de achterdeur de keuken binnen, waar zijn dikke kater tegen mijn benen schurkte. Vaak moest ik van hem tien toertjes rond het huis lopen. Stoom aflaten. Elke keer als ik het raam passeerde, zwaaide ik wild met mijn armen en wuifde mijn grootvader terug.

Hij was altijd aan een ander landschap bezig. Zijn schildersezels stond weg van het raam, met zicht op de woonkamer. Als hij zich concentreerde, perste hij het puntje van zijn tong tussen zijn lippen naar buiten. Soms tuurde hij lange tijd voor zich uit.

‘Waar kijk je naar?’ vroeg ik dan.

‘Naar het landschap’, zei hij.

‘Er is geen landschap’, zei ik.

‘Je moet goed kijken’, zei hij en hij pakte mijn hand. Onze vingers wezen naar niets in het bijzonder en maakten een golvende beweging.

‘Kijk goed’, zei hij. ‘Zie je de heuvels?’

Ik antwoordde niet, wilde hem niet teleurstellen. Hij kneep zijn ogen samen. Ik deed hetzelfde. En opeens zag ik de heuvels.

Ik herinner me nog het tikken van de klokken in zijn huis. In elke kamer vulde de tijd de ruimte. In de woonkamer, het centrum van zijn huis, kwamen alle tikjes samen als in een compositie, waarbij de klok op de servieskast de sopraansolo op zich nam.

Naar het rusthuis mocht hij slechts een van zijn statige klokken meenemen. Het orkest had de dirigent verlaten.

Eerst verborg hij het achter uitvluchten. Dat hij al de hele dag verstrooid of vermoeid was. Maar ik zag de bloes op zijn wangen toen hij eens niet meer op mijn naam kon komen. Elke keer werd de bloes lichter, tot zijn kaken niet meer verkleurden. Samen met mijn naam was ook zijn schaamte ’m gesmeerd.

Op een dag fluisterde hij dat hij me een geheim moest vertellen. Ik boog naar hem toe. Hij maakte met zijn hand duidelijk dat ik mijn oor dichterbij zijn mond moest brengen.

‘Mijn schilderijen zijn vrouwen’, zei hij en hij knip-oogde.

‘Vrouwen? Welke vrouwen?’ vroeg ik. Wat hield ik van deze man.

‘Alle vrouwen’, zei hij. ‘Elk schilderij een andere vrouw.’

‘Zit ik er ook tussen?’ vroeg ik.

Hij dacht even na, schudde krachtig zijn hoofd.

‘Ik ben nog maar halfweg!’ zei hij. ‘Maar ik zal binnenkort eens aan jou beginnen.’

Mijn grootvaders laatste werk is mijn schilderij, daar ben ik zeker van. Ik bezocht hem één keer per maand. Op een dag kwam ik in het rusthuis aan en kreeg ik te horen dat hij twee weken eerder was gestorven. Ik ben tegen de zuster uitgevaren. Waarom ze mij godverdomme niet hadden verwittigd, mijn gsm-nummer plakte toch op de telefoon.

‘Zijn dochter is de dag zelf zijn spullen komen ophalen,’ zei ze kortaf, ‘ook zijn telefoon.’

De voorbije week wilde Sue me niet zien. Ze wilde niemand zien, hield de rolluiken dicht, liet niets van zich horen. Niet omdat er iemand gestorven was, of omdat haar iets ergs was overkomen. Nee.

Ze had haar grootvader ontmoet.

Toen ze me gisteravond belde, heb ik haar duidelijk gemaakt dat ik geen oranje knipperlicht ben dat ze rustig kan negeren. Dat ze niet moest zeveren over wat

haar speet, maar dat er een rood licht kwam als ze het me nog een keer flikte.

Eens bij haar hebben we het er niet meer over gehad. Vanmorgen gaf ze me een sleutel van haar huis en zei ze dat er plaats genoeg was voor mijn kleren, mijn foto-apparatuur, voor mij.

II. Maddy

Het heeft altijd in mij gezeten om te zwijgen.

Mijn ouders hadden een café. Ik hielp regelmatig mee achter de toog, maar alcohol kreeg ik niet. Je ziet vieze dingen als jij niet drinkt maar iedereen om je heen wel. Vader die met een andere vrouw naar huis ging. Moeder die van de gelegenheid gebruikmaakte om op de schoot van Jan en alleman te kruipen. Mannen die naar mijn borsten of onder mijn rokje graaiden als ik de pinten op hun tafel neerzette, ook al was ik vijftien en waren zij zestig.

Ik vond het normaal. Zo zat de wereld in elkaar.

Op de markt zei een vrouw eens tegen mij: 'Hoerenjong.'

Haar haren waren netjes opgestoken en ze droeg dure kleren, maar ze had zware wallen en een doffe blik. Ik kende haar niet. Maar ik bloosde toen ik haar man herkende.

Op een dag zat er een oude man die ik nog nooit had gezien in het café. Hij was zeker tachtig, maar hij zoop als een zeeman. Toen ik hem zijn zoveelste glas bracht, zei hij: 'Kom eens bij mij zitten.'

Ik was verlegen, maar mijn moeder zei altijd: 'De wens van de klant is wet.'

Ik ging zitten en hij legde zijn hand op mijn knie. Het was een gerimpelde hand, vol blauwe aders.

‘Ben jij braaf geweest dit jaar?’ vroeg hij.

‘Ja, meneer’, zei ik.

‘Dan heb ik iets voor jou’, en hij haalde een boek tevoorschijn uit een van de zakken van zijn lange mantel.

‘Verstop het,’ zei hij, terwijl hij het onder tafel aan me doorgaf, ‘en lees het.’

Ik bloosde.

‘Dank u, meneer’, zei ik.

‘Wat krijg ik nu?’ zei hij, terwijl hij zijn wang naar me toe draaide.

Bij het ochtendgloren joeg mijn moeder hem en enkele andere mannen het café uit. Daarna heb ik hem nooit meer gezien. Ik vroeg me vaak af hoe hij aan zijn einde was gekomen, slapend in zijn bed of van dronkenschap gestruikeld over een uitstekende steen. Misschien leeft hij nog, dacht ik steeds als ik triest werd van de gedachte aan zijn dood.

Het boek dat hij me gaf, was *Trots en vooroordeel* van Jane Austen. Ik las er stiekem in als ik in mijn bed lag. Ik ontdekte dat liefde bestond. En goede mannen. Toen ik het uit had, nam ik me voor dat ik met een goede man zou trouwen. Een meneer Darcy.

Louis heb ik op de kermis ontmoet. Dat was toen heel anders dan nu. Nu gaan mensen naar de kermis als ze zich vervelen of een knuffeldier voor hun kleine willen winnen. Maar toen was de kermis iets waar iedereen naar uitkeek.

Ik ging er met mijn buurmeisje naartoe. In de dans-
tent kwam er een jongen op haar af.

Hij fluisterde in haar oor, waarop ze lachte. Margriet
had een schelle lach, waarvan mijn tenen gingen krul-
len.

‘Wat zei hij?’ vroeg ik, toen hij zich omdraaide.

‘Dat zeg ik niet’, zei ze uitdagend. ‘Kom, we gaan bij
hen zitten.’

We gingen tussen Jimmy en Louis zitten. Jimmy maak-
te voortdurend flauwe grappjes, maar Louis was stil en
een beetje nors. Zelf zei ik ook niet veel. Ik had meteen
een boon voor hem.

Toen Jimmy en Margriet gingen dansen, vroeg ik wat
hij deed in het leven.

‘Ik werk in de fabriek’, zei hij.

Ik was teleurgesteld, want mijn meneer Darcy was
geen arbeider in de conservenfabriek.

‘Ik doe er de boekhouding’, vervolgde hij. ‘Wat doet
jouw vader?’

Hij keek me afwachtend aan.

Een boekhouder! dacht ik. Mijn hart bonsde in mijn
keel. Ik vertelde met enige schaamte dat mijn ouders
een café uitbaatten en dat ik regelmatig achter de tap
stond.

Hij gaf me een misprijzende blik en zuchtte diep.

‘Dus je bent er zo een.’

Die was raak. Hij sprak de waarheid. Wat deed ik daar in dat café? Ik ging aan hem bewijzen dat ik anders was.

We trouwden in juni. Ik verliet het café van mijn ouders en volgde mijn man naar een andere stad. Hij ging werken, terwijl ik het huishouden deed, dag in, dag uit. Ik was trots op mijn man, want hij was slim en ambitieus. Zijn dagelijkse opmerkingen nam ik erbij, want ik wist dat hij het goed bedoelde. Het was niet meer dan vanzelfsprekend dat hij het uiterste van me eiste. Dat getuigde er juist van dat hij eerlijk en nobel was. Ik wist dat hij op een dag zou zien dat ik hem waard was en dat er op die dag een meneer Darcy uit hem tevoorschijn zou komen.

Nu woon ik opnieuw in mijn geboortestad. Alles is veranderd. Het café van mijn ouders is nu een ander café. Ze moesten eens weten dat ik daar als jong meisje achter de tap heb gestaan.

III. Fabrizio

Ik woonde al lang in België toen mijn vader stierf. Maar het was alsof ik bij hem was die nacht. Ik schrok wakker uit mijn slaap. Ik had overal pijn, zweette als een hond en toch had ik het koud. Ik duwde mijn handen tegen mijn slapen en kreunde. Mijn vrouw zaliger liep meteen naar de badkamer. Ze kwam terug met een vochtige handdoek waarmee ze mijn voorhoofd depte.

Ik huilde. Mijn vrouw stokte. Ze wist niet wat ze met mijn tranen moest. Mannen huilen niet, zelfs niet als ze pijn hebben. Tenzij ze aan het sterven zijn.

Dus raakte ze in paniek. Ik huilde omdat ik op het moment dat ik wakker schrok, had beseft dat mijn droom geen droom was, dat mijn vader op datzelfde moment gestorven was, precies zoals ik het had zien gebeuren. Zij huilde omdat ze dacht dat ik ten dode opgeschreven was. Dus legde ik mijn armen om haar heen om haar te troosten. Samen huilden we.

We merkten niet dat de deur van de slaapkamer was opengegaan. Opeens voelde ik het handje van Giulia op mijn torso. Ze was toen twee jaar. In de deuropening stonden de andere kinderen snikkend naar ons te kijken.

Ik probeerde de tranen uit mijn ogen te vegen, maar het beeld van mijn vader flitste steeds weer door mijn

hoofd. Ik voelde aan de kinderen hoe bang ze waren. Dus opende ik mijn armen en probeerde te glimlachen.

‘Kom’, kreeg ik over mijn lippen. Ze vlogen op me af. Ik sloot mijn armen om hen heen.

Mijn vrouw had ondertussen Giulia op haar schoot genomen. Achteraf gezien was dat misschien een voorbode van haar dood. Maar op dat moment vormden we een groot, warm nest.

Mijn oudste zoon, Valerio, vertelde me bij zijn vorige bezoek dat hij zich in zijn hele leven nooit meer zo angstig en zo veilig heeft gevoeld als toen.

Toen de kinderen tussen ons in in slaap waren gevallen, fluisterde mijn vrouw: ‘Wat is er eigenlijk aan de hand?’

‘Mijn vader is vannacht gestorven’, zei ik.

Ik zag aan haar ogen dat ze me niet serieus nam, maar ze zweeg. Zoals ze altijd op de juiste momenten zweeg.

Ik zag het beeld van mijn vader weer voor me. Verse tranen vulden mijn ogen.

Ze ging naar de keuken en kwam terug met een glas water en een slaappilletje.

‘Neem dit’, zei ze. ‘Morgen zien we wel verder.’

De volgende dag had mijn vrouw me ziek gemeld bij mijn werk. Ze wekte me pas om tien uur. Ik weet nog hoe boos ik op haar was.

‘Waarom heb je me niet eerder wakker gemaakt?’ schreeuwde ik. ‘Ik had al kunnen bellen!’

Ik gooide het bord met het spiegelei dat ze voor me had klaargezet, op de grond.

Ze verliet de kamer zonder iets te zeggen.

Toen ik gekalmeerd was, haastte ik me naar de dokter en vroeg of ik mocht bellen. Ik zei dat het dringend was. Eerst kreeg ik de juffrouw van de lokale centrale aan de lijn. Zij verbond me door met de centrale in Brussel, die connectie maakte met Italië, waar ze me met de provincie moesten verbinden. Van daaruit zou ik aansluiting krijgen met het dorp in de vallei, waarna ik uiteindelijk bij de buurman zou terechtkomen, de enige met een telefoon. Maar na een dik uur wachten, de gebruikelijke tijd om hem te bereiken, gebeurde er niets. Ik wachtte en wachtte en kon niets doen. De juffrouw van de lokale centrale kwam weer aan de lijn, zei dat er geen verbinding kon worden gemaakt en vroeg of ik nog langer wilde wachten. Natuurlijk zou ik nog langer wachten, zo lang als nodig was.

Zo kwam het dat ik pas tegen de middag te horen kreeg dat mijn vader inderdaad overleden was die nacht. Stomweg omdat hij wilde nakijken of hij het haardvuur had uitgedaan, zoals hij iedere avond wel iets dacht vergeten te zijn. Net als alle vorige avonden probeerde mijn moeder hem met de gebruikelijke gebaren en decibels ervan te overtuigen in bed te blijven, waardoor mijn vader absoluut naar beneden moest.

‘Sei testardo come un mulo!’ huilde mijn moeder aan de andere kant van de lijn. ‘Dat is het laatste wat ik tegen hem heb gezegd. Koppige muilezel.’

Toen mijn vrouw terugkwam van de kruidenier, omhelsde ik haar en zei ik iets wat ik nooit zei: ‘Het spijt me van vanmorgen.’

‘Nee, het spijt mij’, zei ze terwijl ze een zucht in mijn hals begroef. ‘Je had gelijk.’

Hij is gestorven zoals ik het in mijn droom had gezien. Van de trap gevallen, nek gebroken. De korte pijn.

Als ik de nabijheid van mijn vader zo hevig heb gevoeld terwijl er duizenden kilometers tussen ons in lagen, hoe komt het dan dat ik nooit de aanwezigheid van mijn kleindochter heb ervaren, meer zelfs, nooit haar bestaan heb vermoed, terwijl wij in dezelfde stad woonden? Het moet zijn dat God het zo wilde. En dat Hij er nu pas de tijd rijp voor acht, in de laatste dagen van mijn leven, dat ik haar leer kennen.

III. Elena

Op het bankje zat nog niemand. Ik liet mijn blik over het park glijden. Bij de vijver gaf de oude vrouw die haar kinderen heeft gewurgd de eendjes te eten.

‘Durf’, zei ik tegen mezelf en ik ging op het bankje zitten. Ik had de fluwelen handschoenen van mijn moeder aan, maar het leek alsof mijn vingers er van de kou zouden afvallen.

Ik hield de twee poorten van het park onafgebroken in de gaten. Na een tijdje kreeg ik nekpijn. Ik probeerde een ontspannen houding aan te nemen, maar dat lukte niet.

Zou hij de afspraak vergeten zijn? Nee, hij had me gisteravond nog een sms gestuurd. Zou er iets tussen gekomen zijn? Dan zou hij me wel iets hebben laten weten. Ik keek op mijn gsm. Geen bericht.

Ik verstarde. Wat als iemand van mijn klas het schriftje had gevonden en me voor de gek hield?

Ik keek hoe de oude vrouw naar de poort wandelde die op mijn straat uitkwam en uit het zicht verdween.

‘Elena?’

Ik schrok me rot. Naast me stond mijn man.

Wat is hij snel van de andere poort naar mij gewandeld, dacht ik. Maar dat stond ook in mijn schriftje: *Ik wil een man die sneller is dan zijn eigen schaduw, zoals Lucky Luke.*

Ik knikte.

‘Mag ik naast je komen zitten?’

Ik knikte weer.

‘Ik dacht dat je ouder zou zijn’, zei hij met spijt in zijn stem.

‘Ik word ook ouder’, zei ik.

‘Maar ik ook’, zei hij.

Ik haalde mijn schouders op. Hij zocht in zijn leren tas en gaf me mijn schriftje terug.

‘Dank je’, zei ik. Ik wilde bijna vragen of hij het niet wilde houden, maar ik bedacht me.

‘We kunnen nu eerst vrienden zijn’, zei ik.

‘Ja’, zei hij.

‘Maar er zijn een paar dingen die je over me moet weten.’

Ik zweeg, want Sue Firidolfi jogde het park in, samen met een ros meisje.

‘Dag Elena’, zei ze toen ze bijna bij ons waren.

Ik bloosde.

‘Hallo’, zei ik.

Toen ze ons passeerden, wierpen ze een schuine blik op mijn toekomstige man.

‘Hallo’, zei hij ook.

We keken allebei hoe ze door de andere poort verdwenen. Daarna was het stil.

‘Er zijn een paar dingen die ik over je moet weten’, zei hij.

‘Ja’, zei ik. ‘Ten eerste: er zijn dingen die je nooit te weten zult komen.’

‘Welke dingen?’ lachte hij.

‘Nooit. Begrepen?’

‘Begrepen.’

‘Ten tweede: ik houd niet van honden. Ooit heeft een hond me in mijn been gebeten, daar heb ik nog een litteken van. Als je een hond hebt, zul je die moeten wegdoen. Heb je een hond?’

‘Ja.’

‘Wat voor een?’

‘Een windhond. Greyhound.’

‘Waarom heb je die niet bij je?’

‘Voor als je er bang voor zou zijn.’

‘Goed gedacht. Die hoeft je nu nog niet weg te doen.’

‘Gelukkig maar.’

‘Wil je dat ik voortga of zal ik zwijgen?’

‘Zeg maar.’

‘Ten derde: als je me kwetst, dan doof ik je als een sigaret.’

‘Ja’, zei hij.

‘Soms moet je mensen doven als een sigaret.’

‘Ja.’

‘Weet je wat ik bedoel?’

‘Ja.’

‘Mijn moeder weet niet wat ik bedoel met mensen doven als een sigaret.’

‘Ik zag het in je schriftje.’

‘Natuurlijk’, zei ik en we staarden naar de vijver, waar kleine kringen op verschenen.

‘We moeten maar eens naar huis gaan’, zei ik. ‘Maar we kunnen elkaar opnieuw zien.’

‘Ja?’ vroeg hij.

‘Ja. Ik heb je nummer. Je hoort nog van mij.’

Ik gooide mijn boekentas over mijn rechterschouder, draaide me om en liep in de richting van de poort. Ik probeerde met mijn heupen te wiegen. Niet omkijken, dacht ik, dat is zielig. Bij de poort keek ik om. Hij was al weg.

III. Maddy

Zondagochtend ging ik naar de markt en keerde terug via het park. In mijn handen had ik zakken met groenten, fruit, kaas en brood. Ik verloor mijn evenwicht toen ik van het pad af ging en mijn voet in de drassige grond rond de vijver zette. Het was dom van me, maar ik wilde zo graag kijken hoe het met de eendenkuikens ging.

Gelukkig viel ik niet in de vijver. Mijn appels en het brood wel. De moedereend en haar kuikens gingen er meteen achteraan. Zo kreeg ik ze dan toch te zien.

Ik probeerde overeind te komen, maar voelde een stekende pijn in mijn rechtersoet. Ik plofte weer neer op mijn achterwerk en vroeg me af hoe ik thuis zou raken.

Kruipen was geen optie. De hulpdiensten bellen ook niet. Ik heb geen mobieltje. Ik zou moeten wachten tot er iemand voorbijkwam.

Ik wachtte bang af. Op de markt denken ze allemaal dat ik doofstom ben, waardoor ik snel krijg wat ik wil. Nu zou ik met een vreemde moeten communiceren.

Na een tijdje was mijn enkel erg gezwollen. Mijn hart klopte in mijn voet.

Ik keek op mijn horloge. Ik zat er al zeker vijf minuten.

Een woord die lange tijd van een afstand naar me had gekeken, kwam geleidelijk dichterbij. Toen hij net niet